Czy nauka zastąpi religię?

Auditorium Maximum: 3 X, 4 X 2008

3 października

9:00	**Prof. Jerzy Szwed Ks. Prof. Stanisław Wszołek**	**Otwarcie konferencji**
9:15	Prof. Roman Duda	*Bóg myśli matematycznie.*
9:55	Prof. Andrzej Trautman	*O tym, dlaczego nauka nie zastąpi religii. Rozmyślania niereligijnego fizyka.*
10:35		przerwa na kawę
10:50	Prof. Jerzy Lukierski	*Nauka, religia, postęp.*
11:30	Prof. Andrzej Staruszkiewicz	*O matematyczności przyrody.*
12:10	Prof. Jerzy Szwed	prowadzi dyskusję panelową
12:40		przerwa obiadowa
14:40	Prof. Leszek Sokołowski	*O pewnych podobieństwach filozofii, religii i fizyki.*
15:20	Prof. Michał Różyczka	*Pytania stare jak ludzkość.*
16:00		przerwa na kawę
16:15	Prof. Stanisław Krajewski	*Czy nauka zastąpi religię?*
16:55	Dr Paweł Polak	prowadzi dyskusję panelową
18:00	Ks. Prof. Michał Heller	*Homo Sapiens we Wszechświecie Kopernika*
20:00		kolacja

4 października

9:00		Ogłoszenia konferencyjne
9:15	Prof. Magdalena Fikus	*Współczesna genetyka: czy gra w Pana Boga?*
9:55	Prof. Jan Kozłowski	*Ewolucyjne korzenie nauki i ich implikacje.*
10:35		przerwa na kawę
10:50	Prof. January Weiner	*Ekologia: niedonauka, mitologia czy religia?*
11:30	Prof. Zbigniew Mirek	*Fenomen życia w świetle nauki i wiary.*
12:10	Dr hab. Andrzej Woszczyna	prowadzi dyskusję panelową
12:40		przerwa obiadowa
14:40	Prof. Jacek Urbaniec	*Czy Michał Heller dowodzi istnienia Boga?*
15:20	Ks. Prof. Stanisław Wszołek	*Matematyczność świata a przyczynowość.*
16:00		przerwa na kawę
16:15	Prof. Bartosz Brożek	*Ontologia reguł z perspektywy nauk neurokognitywnych.*
16:55	Ks. Prof. Janusz Mączka	*Teologia nauki w ujęciu Hellera.*
17:35	Ks. Prof. Michał Heller	prowadzi dyskusję podsumowującą

Jestem bardzo rad, że mogę wystąpić na konferencji dedykowanej ks prof Michałowi Hellerowi i w ten sposób wyrazić swój szacunek i podziw dla jego osiągnięć. Z drugiej strony, czuję się zażenowany tym, że próbuję mówić o sprawach, na których ksiądz Michał zna się znacznie lepiej ode mnie.

Po raz pierwszy wypowiadam się publicznie na temat relacji między nauką i religią; obawiam się, że z jednej strony będę mówić rzeczy banalne i powszechnie znane, a drugiej - mogę urazić osoby religijne. Z góry za to przepraszam, gdyby tak się stało.

Próbując odpowiedzieć na pytanie, czy nauka zastąpi religię, trzeba uświadomić sobie jakie są źródła i funkcje, w życiu ludzi, nauki i religii.

a nauki - wiedza

Głównym składnikiem religii jest wiara, a jej pierwotnym źródłem jest lęk przed śmiercią i ból po utracie najbliższych.

Archeolodzy mówią nam...

Lęk przed klęskami, wojną, głodem, siłami przyrody

Odchodzenie od religii w zamożnych społeczeństwach... (nie wpływ nauki)

Ale podstawowe uczucia - lęku przed śmiercią i bólu... pozostają i dlatego nauka nie zastąpi religii

Wspólnota

Nauka rozwijała się początkowo dla zaspokojenia praktycznych potrzeb (astronomia – nawigacja i kalendarz, geometria...)

Nie dostarczała żadnego całościowego obrazu świata.

Tę funkcję przez długi czas spełniała religia dostarczająca intelektualnych wartość

Monoteizm, wielka unifikacja i przykazanie

Księga Rodzaju

Poglądy Einsteina na religię
(Pan Bóg nie gra w kości)

Wierzę w Boga Spinozy, który objawia się w porządku i harmonii tego, co istnieje, a nie w Boga zajmującego się losami i uczynkami ludzkich istot (NYT 1929)

„Jesteśmy jak małe dziecko wchodzące do wielkiej biblioteki wypełnionej książkami w różnych językach. Dziecko wie, że ktoś musiał napisać te książki, ale nie wie kto i jak. Domyśla się tajemniczego porządku w układzie tych książek, ale nie wie jaki on jest
(wg książki G. S. Viereck „Glimpses of the Great)

Aspekty metafizyczne fizyki

Pytania dotyczące fizyki, na które obecnie nie można odpowiedzieć

ani na drodze teoretycznej, ani przez zaproponowanie doświadczenia

Zasada najmniejszego działania

Problem stałych bezwymiarowych

np. α (Staruszkiewicz)

$\frac{e^2}{Gm^2} \sim 10^{40}$, wiek Wszechświata

hipoteza Diraca

Wiele takich stałych, m_p/m_e.

oddziaływania jądrowe: dobrze dostrojone do powstawania pierwiastków

także inne stałe – gdyby były inne nie mogłoby powstać życie

Różne próby odpowiedzi:

„intelligent design" (teoria inteligentnego projektu)

stałe fizyczne wynikające z teorii (zgodność równań)

wielość światów

zasada antropiczna, B. Carter (1973)

Cogito ergo mundus talis est

Konferencja w Krakowie (Sympozjum IAU, 500 lecie urodzin Kopernika; Penrose, Hawking, Zeldowicz ...)

W tomie będącym sprawozdaniem z tej konferencji jako pierwszy autor pierwszego artykułu jest Michał Heller